

Kemikalier finns i nästan allt som du kommer i kontakt med i din vardag. De finns i kläder, mat, smink, hygienprodukter, byggmaterial, plastpackningar, elektronik, leksaker mm.

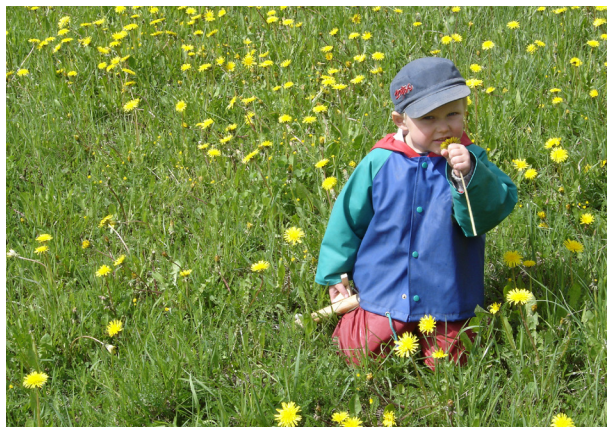
Forskare har hittills identifierat flera hundra ämnen som kan störa människans hormonsystem. Kända exempel är ftalater, bisfenol A, bromerade flamskyddsmedel, bly och kvicksilver. Störningar i hormonsystemet leder till ett ökande antal fall av cancer, diabetes, försämrad spermakvalitet, missbildade könsorgan, sköldkörtelproblem, låg födelsevikt och för tidiga eller avbrutna graviditeter.

Många kemikalier är ännu inte studerade, och den samlade effekten av alla dessa kemikalier, den s.k. cocktaileffekten, är omöjlig att förutse.

BARN ÄR SÄRSKILT KÄNSLIGA

Människans hormonsystem styrs av de endokrina organen som producerar över 50 olika hormoner (hypofysen, sköldkörteln, binjurerna, binjurerna m fl). Organen är viktiga för ämnesomsättning, fortplantning och immunförsvar.

Från barnens madrasser, eller på golvet där de leker, kan barn få i sig flamskyddsmedel, ftalater eller lösningsmedelsrester från produktionen. Mjuka plastleksaker kan innehålla PVC (polyvinylklorid) och ibland tungmetaller som bly.

VAD KAN JAG GÖRA?

- Tvätta nyinköpta kläder och sängkläder innan du använder dem första gången.
- Våttorka golven ofta utan rengöringsmedel. Skölj inte ur trasan, kasta den!
- Vädra och damma av madrasser och sängkläder.
- Undvik mat från konserverburkar.
- Vädra ur bilen om den stått i solen och blivit het.
- Ha inte elektronik i rum där barnen vistas länge.
- Köp mer ekologisk mat, som har producerats utan konstgödsel och bekämpningsmedel
- Undvik textilier/kläder som är impregnerade, flamskyddade eller antibakteriella.
- Välj miljömärkta produkter när du köper nytt (se nedan).

Svanen

EU Ecolabel

Bra Miljöval

KRAV

ANTIBAKTERIELLT

En del varor vi använder har behandlats med antibakteriella ämnen, till exempel skor, sportkläder, datortangentbord, pennor, bänkskivor, skärbrädor, köksredskap, städmaterial, duschdraperier, toaletsitsar, kattsand, täcken, tapeter och mattor m.m. Antibakteriella medel har tagits fram för att vara giftiga för bakterier men kan bli farliga för livet i de vattendrag där de hamnar. De kan dessutom ge upphov till hormonstörande effekter och multiresistens.

Textilier/kläder kan vara behandlade med ett antibakteriellt ämne om de marknadsförs som "behandlad mot dålig lukt", "for lasting freshness", "anti-odour", "hygienic protection".

MILJÖPARTIET I VAXHOLM arbetar för att

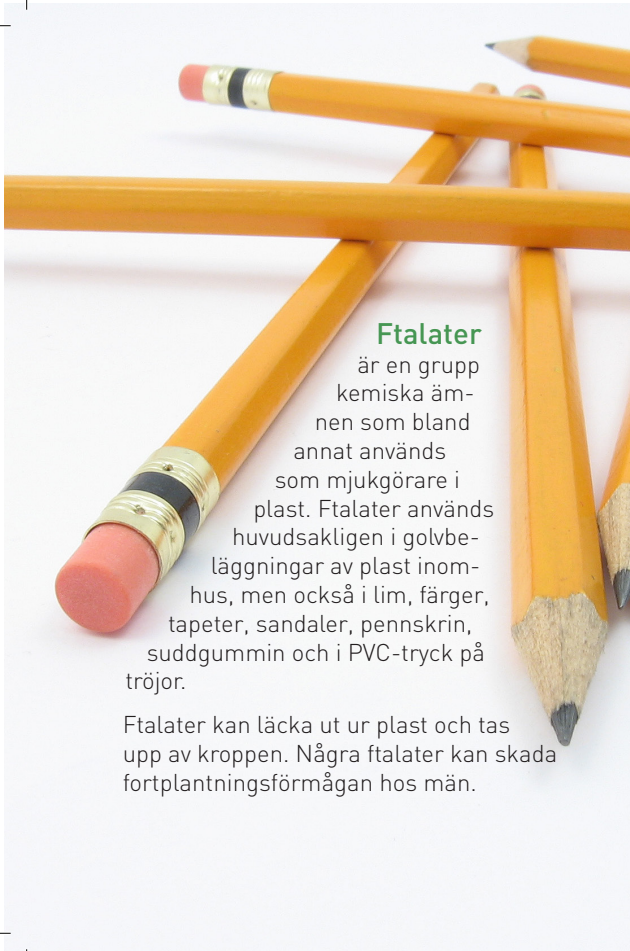
- erbjuda utbildning för personal i förskolor om de kemikalier i våra barns miljö som bör undvikas.
- ställa höga miljö- och hälsokrav vid upphandlingar av mat och material till våra förskolor och skolor.
- kemikalier i förskole- och skolmiljö ska kartläggas, farliga material, t.ex. plaster som PVC och poykarbonat, ska fasas ut och giftfria byggmaterial ska användas vid nybyggnation och renoveringar.

Bisfenol A (BPA) används bl a för att tillverka vissa plastsorter som är vanliga i plastflaskor, CD- och DVD-skivor, skyddslack i konserverburkar och tandfyllningsmaterial, men också som färgframkallare i kvitton, biljetter och kölappar. Studier har visat att BPA är hormonstörande redan vid låga doser.

Perfluorerade ämnen (bl.a. PFOS och PFOA) används som vatten- och smutsavvisande yta på bl a allväderskläder. Även livsmedelsförpackningar kan vara impregnerade med perfluorerade ämnen. Ett annat användningsområde är brandsläckningsskum. PFOA misstänks vara cancerframkallande. PFOS är giftigt för vattenlevande organismer, har allvarliga giftiga egenskaper och har visat sig ha en omfattande spridning i miljön.

Ftalater

är en grupp kemiska ämnen som bland annat används som mjukgörare i plast. Ftalater används huvudsakligen i golvbeläggningar av plast inomhus, men också i lim, färger, tapeter, sandaler, pennskrin, suddgummin och i PVC-tryck på tröjor.

Ftalater kan läcka ut ur plast och tas upp av kroppen. Några ftalater kan skada fortplantningsförmågan hos män.

FISK

Fisk innehåller bra fetter, D-vitamin, jod och selen – vilket gör att fisk är nyttig mat för barn och vuxna. Däremot rekommenderas barn, kvinnor i barnafödande ålder, gravida och ammande att inte äta fisk som kan innehålla höga halter dioxin och PCB oftare än två till tre gånger per år.

Höga halter dioxin och PCB kan påverka vårt immunförsvar, utvecklingen av centrala nervsystemet (hjärnan) och misstänks påverka vår möjlighet att få barn samt öka risken för att få cancer.

Undvik strömning från Östersjön, vildfångad (inte odlad) lax och öring från Östersjön,

Vänern och Vättern.

Kvicksilver är ett av de allra farligaste miljögifterna och utgör ett hot både mot miljön och mot människors hälsa. Kvicksilverhalten ökar i miljön och ansamlas i mark, vatten och levande organismer.

Kvicksilver har framförallt negativa effekter på nervsystemets utveckling och funktion, på hjärt-kärlsystemet, immunsystemet, fortplantningssystemet och njurarna.

Fiskar som kan innehålla kvicksilver är abborre, gös, gädda och lake samt stora rovfiskar som färsk tonfisk, svärdfisk, stor hälleflundra, haj och rocka.

Miljöpartiet i Vaxholm

Bli medlem via sms. Du kan också bli medlem på vår hemsida: mp.se/bli-medlem

Skicka texten **mpmedl ååååmmddxxxx** till tel.nr. 72456

(exempel mpmedl 197508170000)
Kostnad 50 kr + trafikavgift

Vill du veta mer om Miljöpartiet?
Läs på mp.se!

Våra källor

Informationen i denna broschyr är hämtad från Livsmedelsverkets, Kemikalieinspektionens och Naturskyddsföreningens hemsidor.

Om du vill läsa mer

Den onda badankan (Katarina Johansson)
Badskumt (Katarina Johansson)
Den flamsäkra katten (Naturskyddsföreningen)

Kemikalieinspektionen: www.kemi.se
Livsmedelsverket: www.slv.se
www.nyttigfisk.se

I rapporten "State of the Science of Endocrine Disrupting Chemicals – 2012" visar forskarna på störningar som ökar och som kan kopplas till hormonstörande ämnen. Den finns att ladda ner på www.who.int/ceh/publications/endocrine/en/

GIFTFRI VARDAG

miljöpartiet de gröna